

چالش‌ها و موانع موجود در انتقال یافته‌های نوین زیست‌فن آوری به عرصه کشاورزی

سعید سهیلی‌وند^۱، سید ابراهیم موسوی مطلق^۲ و ثریا دانشور تکمه‌دانش^۳

۱- استادیار، پژوهشگاه بیوتکنولوژی کشاورزی ایران، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرج، ایران
(soheilvand@gmail.com)

۲- کارشناس، پژوهشگاه بیوتکنولوژی کشاورزی ایران، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرج، ایران
۳- دانشجوی کارشناس ارشد، دانشگاه پیام نور واحد تهران شرق، تهران، ایران

چکیده

انتقال فن آوری از سرچشمه‌های تولید دانش (دانشگاه‌ها و مؤسسات تحقیقاتی) به صنایع کشاورزی و کشاورزان حائز نقشی اساسی در پیشرفت فناورانه کشاورزی است. همسوی با تغییر در ماهیت کشاورزی و فن آوری‌های به کار رفته در آن، سازوکارهای انتقال فن آوری نیز در طول زمان تغییر یافته است. در عصر حاضر، کشاورزی با موجی از نوآوری‌های زیست‌فن آوری و مهندسی ژنتیک مواجه است که ترجمان آن‌ها به نوآوری‌های عملی و انتقال آن‌ها به صنعت کشاورزی می‌تواند نقشی اساسی در امنیت غذایی، افزایش بهره‌وری، توسعه بازارها، کارآفرینی، افزایش درآمد و نهایتاً، توسعه پایدار اقتصادی ایفا کند. مقاله حاضر به بررسی موانع و مشکلات موجود در مسیر انتقال دستاوردهای زیست‌فن آوری به عرصه کشاورزی می‌پردازد. ایجاد شبکه‌های همکاری، ارزیابی دقیق ریسک‌ها، اصلاح زیرساخت‌های قانونی و تقویت نظام مالکیت فکری، استفاده از فن آوری‌های ارتباطی جدید به منظور ترویج یافته‌های زیست‌فن آوری در عرصه کشاورزی و ثبات در سیاستگذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها مهم‌ترین عواملی است که موجبات تسهیل فرآیند انتقال فن آوری‌های زیستی در عرصه کشاورزی را فراهم می‌سازد. **واژه‌های کلیدی:** زیست‌فن آوری، انتقال فن آوری، ترویج، سیاستگذاری